

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 grudnia 2016 r., Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie o sygn. akt III C 707/14 o zapłatę:

1. zasądził od (...) SA O. (...) z siedzibą w W. na rzecz M. P.:

a.) kwotę 6.000,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 września 2011r. do dnia 31 grudnia 2015r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

b.) kwotę 442,10 złotych,

c.) kwotę 2.340,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

2. ustalił wysokość wynagrodzenia biegłego sądowego A. W. za wydaną opinię na kwotę 45,04 złotych, zaś biegłego J. Z. (1) na kwotę 90,08 złotych, które to kwoty nakazał wypłacić na ich rzecz ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi,

3. nakazał ściągnąć od (...) SA O. (...) z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 148,82 złotych tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych

Od powyższego wyroku apelację wniósł tylko pozwany, zaskarżając go w części, tj. w części zasądzonej od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 września 2011 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, tj. co do pkt 1. ppkt. a.) wyroku oraz w części rozstrzygającej w przedmiocie kosztów procesu, tj. co do pkt. 1 ppkt. c.) wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi apelujący zarzucił naruszenie:

1. przepisów prawa procesowego:

a. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów podczas oceny dowodu z opinii podstawowej biegłego sądowego specjalisty neurologa dr. n. med. J. Z. (1) z dnia 1 kwietnia 2015 r. oraz opinii podstawowej biegłego sądowego specjalisty ortopedy i chirurga urazowego dra n. med. A. W. z dnia 23 kwietnia 2016 r. polegające na wyciągnięciu wniosku niewynikającego z w/w materiału dowodowego jakoby z urazami spowodowanymi w wypadku z dnia 24 maja 2011 r. wiązały się umiarkowane cierpienia fizyczne i psychiczne, podczas gdy zgodnie z opinią biegłego sądowego specjalisty ortopedy i chirurga urazowego zakres cierpień fizycznych powoda należy określić jako nieznaczny, natomiast zgodnie z opinią biegłego sądowego specjalisty neurologa nasilenie cierpienia fizycznego i psychicznego powoda można ocenić jako umiarkowane w pierwszych dniach po urazie, w następnym zaś okresie miały prawdopodobnie charakter niewielki;

b. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów podczas oceny dowodu z opinii podstawowej biegłego sądowego specjalisty neurologa dra n. med. J. Z. (1) z dnia 1 kwietnia 2015 r. oraz opinii podstawowej biegłego sądowego specjalisty ortopedy i chirurga urazowego dra n. med. A. W. z dnia 23 kwietnia 2016 r. polegające na wyciągnięciu wniosku niewynikającego z w/w materiału dowodowego jakoby powód był zmuszony korzystać z pomocy osób trzecich, podczas gdy zgodnie z opinią biegłego sądowego specjalisty ortopedy i chirurga urazowego u powoda mogła występować potrzeba okresowej pomocy osób trzecich natomiast zgodnie z opinią biegłego sądowego specjalisty neurologa z przyczyn neurologicznych powód nie wymagał pomocy innych osób w celu zaspokajania swoich potrzeb życiowych;

2. przepisów prawa materialnego:

a. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c., poprzez zbagatelizowanie ustalonych przez biegłego lekarza psychiatry faktów, iż u powoda w dacie badania nie występowały żadne zaburzenia psychiczne, zaś reakcja na śmierć matki nie miała charakteru patologicznego i była normalną reakcją na śmierć, a u powoda nie stwierdzono chorobowo obniżonego nastroju;

b. art. 232 k.p.c. poprzez uznanie za udowodnione okoliczności istnienia szczególnie zażyłej więzi łączącej powoda z J. Z. (2), uzasadniającej przyznanie dalszego zadośćuczynienia pomimo, że okoliczność ta ustalona została wyłącznie w oparciu o przesłuchanie samego powoda, którego wyjaśnienia nie wskazywały na jej występowanie;

3. przepisów prawa materialnego:

a. art. 445 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że zasądzone na rzecz powoda zadośćuczynienie jest odpowiednie do doznanej przez niego krzywdy, podczas gdy kwota zasądzona jest rażąco zawyżona, biorąc pod uwagę, iż Sąd I instancji niedostatecznie rozważył i zbyt małe znaczenie przypisał okolicznościom:

i. powód doznał urazu kręgosłupa oraz jedynie powierzchownych urazów stawów kończyn, nie korzystał jednak ze zwolnienia lekarskiego;

ii. zakres cierpień fizycznych powoda należy określić jako nieznaczny, tudzież umiarkowany, lecz jedynie w pierwszych dniach po urazie, w następnym zaś okresie jest niewielki;

(...). w zakresie pomocy osób trzecich z przyczyn neurologicznych pomoc nie była ona wymagana, zaś w pozostałym zakresie jedynie mogła ona okresowo występować;

iv. u powoda nie stwierdzono żadnych ograniczeń ruchomości kręgosłupa ani stawów kończyn;

v. u powoda nie stwierdzono objawów uszkodzenia układu nerwowego;

vi. u powoda nie stwierdzono powikłań korzeniowych;

vii. uraz nie skutkował powstaniem jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu;

viii. przebyty wypadek nie spowodował istotnych utrudnień w życiu powoda z przyczyn neurologicznych;

ix. po zastosowanym leczeniu zachowawczym i postępowaniu usprawniającym obecnie pozostaje mierny okresowy zespół bólowy;

x. w toku leczenia nie stosowano uciążliwych procedur medycznych;

xi. nie prowadzono leczenia rehabilitacyjnego;

xii. leczenie nie było długotrwałe;

xiii. rokowania na przyszłość powoda należy określić jako dobre;

xiv. powód odzyskał pełny zakres ruchomości stawów kończyn i kręgosłupa;

xv. wypadek miał nieznaczny wpływ na aktywność życiową powoda – powód powrócił do pracy;

xvi. powód powrócił do aktywności fizycznej;

xvii. powód leczył się samodzielnie, w szczególności nie był konsultowany przez psychologa, ani psychiatrę;

Sąd I instancji zbyt duże znaczenie przyznał okolicznościom bezpośrednio z okresu po wypadku, tj. doświadczeniu dolegliwości bólowych, ograniczeniu aktywności sportowej, korzystania z pomocy osób trzecich.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonym zakresie, o zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem I instancji według spisu kosztów przedłożonego do akt sprawy na rozprawie w dniu 30 listopada 2016 r., o zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem II instancji według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz kwoty 4,20 zł tytułem kosztów korespondencji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia ustalenia faktyczne i rozważania prawne przeprowadzone przez Sąd Rejonowy, dlatego nie ma obowiązku ich ponownego przytaczania i analizy w dalszej części uzasadnienia.

Zarzuty apelującego sprowadzają się do kwestionowania rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w zakresie zasądzenia na rzecz powoda kwoty zadośćuczynienia. W ocenie apelującego, Sąd I instancji nie oddalając powództwa w całości naruszył zarówno zasadę swobodnej oceny dowodów oraz zasady przyznawania odpowiedniej kwoty zadośćuczynienia. Według skarżącego, powód nie powinien otrzymać żadnej kwoty tytułem zadośćuczynienia.

Treść zarzutów oraz uzasadnienia do nich sporządzonego sprowadza się do wyliczenia okoliczności wynikających z środków dowodowych takich jak opinia biegłego neurologa dra n. med. J. Z. (1), opinia biegłego ortopedy i chirurga dra n. med. A. W.. Pozwany twierdzi m. in., że według opinii biegłego ortopedy: zakres cierpień fizycznych powoda należy określić jako nieznaczny, u powoda mogła występować potrzeba okresowej pomocy osób trzecich; według opinii biegłego neurologa: nasilenie cierpienia fizycznego i psychicznego powoda można ocenić jako umiarkowane w pierwszych dniach po urazie, w następnym zaś okresie miały prawdopodobnie charakter niewielki, powód nie wymagał pomocy innych osób w celu zaspokajania swoich potrzeb życiowych. Ponadto z materiału zgromadzonego w sprawie wynika, że: powód doznał urazu kręgosłupa oraz jedynie powierzchownych urazów stawów kończyn, nie korzystał jednak ze zwolnienia lekarskiego; zakres cierpień fizycznych powoda należy określić jako nieznaczny, tudzież umiarkowany, lecz jedynie w pierwszych dniach po urazie, w następnym zaś okresie jest niewielki; w zakresie pomocy osób trzecich z przyczyn neurologicznych pomoc nie była ona wymagana, zaś w pozostałym zakresie jedynie mogła ona okresowo występować; u powoda nie stwierdzono żadnych ograniczeń ruchomości kręgosłupa ani stawów kończyn; u powoda nie stwierdzono objawów uszkodzenia układu nerwowego; u powoda nie stwierdzono powikłań korzeniowych; uraz nie skutkował powstaniem jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu; przebyty wypadek nie spowodował istotnych utrudnień w życiu powoda z przyczyn neurologicznych; po zastosowanym leczeniu zachowawczym i postępowaniu usprawniającym obecnie pozostaje mierny okresowy zespół bólowy; w toku leczenia nie stosowano uciążliwych procedur medycznych; nie prowadzono leczenia rehabilitacyjnego; leczenie nie było długotrwałe; rokowania na przyszłość powoda należy określić jako dobre; powód odzyskał pełny zakres ruchomości stawów kończyn i kręgosłupa; wypadek miał nieznaczny wpływ na aktywność życiową powoda – powód powrócił do pracy; powód powrócił do aktywności fizycznej; powód leczył się samodzielnie, w szczególności nie był konsultowany przez psychologa, ani psychiatrę.

W ocenie Sądu Okręgowego, te okoliczności, które przedstawił pozwany w istocie wynikają z materiału zgromadzonego w niniejszej sprawie. Jednakże spowodowały one, że powód słusznie domagał się zasądzenia 6.000 zł zadośćuczynienia, a nie większej kwoty np. 8.000 zł lub 10.000 zł. Kwota 6.000 zł jest kwotą odpowiednią w rozumieniu art. 445 k.c.

Zgodnie z art. 445 k.c., sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten jest podstawą do zasądzenia kwoty zadośćuczynienia w przypadku

naruszenia dobra osobistego – zdrowia (szkody na osobie). Jednakże, nie wskazuje on literalnie jakimi kryteriami ma się kierować sąd, tylko ogólnie stwierdza, że kwota ta ma być odpowiednia.

Wyrażenie „odpowiednia suma” jest wyrazem słusznego założenia, że ze względu na istotę krzywdy nie da się jej wyliczyć w sposób ścisły, w przeciwieństwie do szkody majątkowej. Ustalenie wysokości zadośćuczynienia nie powinno następować w sposób mechaniczny, np. przez odwołanie do procentu uszczerbku na zdrowiu (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 5.10.2005 r., I PK 47/05, MoPr 2006, Nr 4, s. 208). W piśmiennictwie zwraca się uwagę, że zadośćuczynienie realizować ma trzy podstawowe funkcje: kompensacyjną, represyjną i prewencyjno-wychowawczą. Kompensacja krzywdy ma odmienny charakter niż kompensacja szkody majątkowej – polega na wynagrodzeniu cierpień, jakich pokrzywdzony doznał w wyniku czynu niedozwolonego, dlatego wysokość zadośćuczynienia jest w pierwszym rzędzie uwarunkowana intensywnością cierpień i czasem ich trwania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29.9.2004 r., II CK 531/03, L.). Natomiast funkcja represyjna zadośćuczynienia oznacza, że jego wysokość powinna być dla sprawcy szkody adekwatną sankcją do popełnionego czynu i spowodowanej krzywdy, a funkcja prewencyjno-wychowawcza realizowana jest, jeśli wysokość zadośćuczynienia jest proporcjonalna do stopnia potępienia zachowania sprawcy krzywdy w odbiorze społecznym.

Trzy wskazane funkcje zadośćuczynienia stanowią wyraz trzech podstawowych czynników, jakie powinien uwzględnić sąd, ustalając wysokość zadośćuczynienia. Po pierwsze, zadośćuczynienie powinno być przyznane w wysokości umożliwiającej pokrzywdzonemu uzyskanie satysfakcji adekwatnej do cierpień i krzywd, jakich doznał, dlatego w pierwszym rzędzie sąd powinien ocenić rozmiar krzywdy. Podstawowym czynnikiem decydującym o rozmiarze krzywdy jest rodzaj naruszonego dobra osobistego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 14.4.2010 r., I ACa 178/10, OSA/Ł.. z 2010, Nr 3, poz. 24). Jak trafnie zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 7.8.2014 r. (II CSK 552/13, L.), takie dobra osobiste jak życie, wolność, zdrowie, dobre imię, a także prawo do zachowania więzi rodzinnych i życia w pełnej rodzinie stanowią niewątpliwie dobra szczególne, stąd powinny podlegać wzmożonej ochronie, co przekłada się zarówno na możliwość zasądzenia zadośćuczynienia w konkretnej sprawie, jak i na jego wysokość. Po drugie, kwota zadośćuczynienia powinna być adekwatna do stanu majątkowego sprawcy, aby była odczuwalna – nie może być zbyt niska ani zbyt wysoka – obowiązek zapłaty zadośćuczynienia powinien stanowić dla sprawcy krzywdy ciężar stosowny do negatywnej oceny jego zachowania. Należy też uwzględnić nastawienie sprawcy do czynu (stopień winy), a także rodzaj winy sprawcy. Po trzecie, zasądzenie zadośćuczynienia realizować ma społeczne poczucie sprawiedliwości, co oznacza, że sąd powinien uwzględnić, z jaką oceną spotyka się zachowanie sprawcy krzywdy w społeczeństwie (zob. P. Sobolewski, Art. 448 KC, [w:] K. Osajda (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, Legalis/el., 2017.).

W rozpoznawanej sprawie Sąd pierwszej instancji prawidłowo rozważył i uwzględnił wszystkie trzy powyższe czynniki.

Za okoliczności świadczące o zasądzeniu kwoty 6.000,00 zł można uznać m. in. sam fakt doznania urazu kręgosłupa szyjnego, odczuwanie bólów kręgosłupa szyjnego, zawrotów głowy (k. 54-55), skręcenie kręgosłupa szyjnego, urazu lewego stawu skokowego, urazu lewego kolana, urazu lewego braku (k.71-73).

Ponadto Sąd Okręgowy pragnie zwrócić uwagę na to, co umknęło Sądowi Rejonowemu w treści uzasadnienia, ale znalazło swoje odzwierciedlenie w przedmiotowym wyroku. Z informacji notoryjnych wynika, że powód jest zawodnikiem mieszanych sztuk walki (ang. mixed martial arts, (...)) – dyscypliny sportowej walki polegającej na tym, że jej zawodnicy mogą stosować techniki używane w innych sportach walki bez broni. Powód jest członkiem jednego z klubów sztuk walki na terenie Ł. i startuje w turniejach.

Kompensacyjny charakter zadośćuczynienia przejawia się tym, że określając jego wysokość, sąd powinien wziąć pod uwagę cechy pokrzywdzonego, które wpływają na silniejsze odczuwanie przez niego bólu i cierpienia (por. wyr. SN z 20.12.2012 r., IV CSK 192/12, Legalis oraz wyr. SN z 22.8.1977 r., II CR 266/77, Legalis; A. Olejniczak, w: Kidyba, Komentarz, 2014, t. III, cz. 1, s. 567, Nb 18). Dlatego cierpienia fizyczne silniej oddziałują na powoda z racji tego, że sam aktywnie trenuje dyscyplinę sportową, która jest bardzo wymagającym psychicznie i fizycznie zajęciem.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy zadośćuczynienie w kwocie 6.000 zł należy uznać za odpowiednie, sprawiedliwe i słuszne z zasadami współżycia społecznego.

Z uwagi na powyższe, Sąd oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

Natomiast o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w myśl art. 98 k.p.c. i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900.00 zł. Na tę kwotę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 900.00 zł, ustalone stosownie do § 2 pkt 4 i § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800, ze zm.).